

| aan                                                          | kopie aan                                 | datum     |
|--------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-----------|
| Commissie Duurzaamheid, Bestuur en Organisatie               | Dick Kuiper, Josien Wannink, Gon Eugelink | 13-9-2020 |
| van                                                          | bijlage(n)                                |           |
| Nettie Aarnink<br>(informatie: Tom Grobbe, Martin Hilferink) | -                                         |           |
| onderwerp                                                    | kenmerk                                   |           |
| Bodemdalingsproblematiek omgeving Nieuw-Amsterdam/Erica      | B2020/3524                                |           |

### **Bodemdaling**

Bodemdaling, oftewel het dalen van het grondoppervlak, kan door verschillende factoren worden veroorzaakt. Enerzijds factoren van natuurlijke oorsprong, zoals de samenstelling van de bodem en weersinvloeden (bijvoorbeeld droogte). Anderzijds spelen menselijke invloeden een rol. Denk aan delfstofwinning, (grond)waterbeheer en het aanbrengen of aanpassen van gebouwen en erfverharding.

Bodemdaling kan tot gevolg hebben dat schade ontstaat aan gebouwen, constructies en boven- of ondergrondse infrastructuur.

### **Bodemdalingsproblematiek omgeving Nieuw-Amsterdam/Erica**

Eind 2019 zijn er tientallen (schade)meldingen binnengekomen bij (met name) de gemeente Emmen<sup>1</sup> naar aanleiding van bodemdaling onder en rondom woningen. Dit betreft een forse toename ten opzichte van het reguliere aantal meldingen binnen de gemeente, hetgeen op voorhand niet eenduidig verklaarbaar is. Het zwaartepunt van de meldingen ligt in het buitengebied tussen Nieuw-Amsterdam en Erica. De aard van de meldingen varieert van het verzakken van erven, vloeren en muren tot aan situaties waarbij de veiligheid van een woning in het geding is, bijvoorbeeld als gevolg van gaslekken. Met name dit laatste zorgde voor onrust in het gebied.

Tijdens een drukbezochte informatieavond eind januari 2020 heeft de gemeente een gezamenlijk<sup>2</sup> onderzoek aangekondigd met als doel, de oorzaken van de bodemdaling en de mogelijk daarmee samenhangende schade aan gebouwen in beeld te brengen.

Vooruitlopend op dit onderzoek zijn de acute veiligheidsrisico's in beeld gebracht; hierop is actie ondernomen door netbeheerder ENEXIS (gasnet) en de het gemeentelijk Bouw- en Woningtoezicht.

De bewoners noemen diverse factoren als mogelijke oorzaak van de schade waaronder gaswinning door de NAM, peilbeheer door het waterschap, droogte, beregeningsinstallaties, trillingen door wegverkeer en funderingsproblemen.

### **Doel van het onderzoek**

---

<sup>1</sup> Ook het waterschap heeft enkele (ca. 5) meldingen ontvangen, deels van dezelfde personen.

<sup>2</sup> Gezamenlijk: uit te voeren door gemeente, provincie en waterschap

Het gezamenlijke onderzoek is gericht op 'factfinding': het brengt in beeld wat er precies aan de hand is in het gebied. Enerzijds in geotechnische zin, anderzijds door specifiek in te zoomen op de bouwkundige kenmerken van tien nader te bepalen woningen. Door de bevindingen van dit onderzoek vervolgens in breder perspectief te plaatsen, hopen de samenwerkende partijen antwoord te krijgen op de vraag of we ook elders in het veenkoloniale ontginningsgebied een toename van (schade door) bodemdaling kunnen verwachten.

### **Aanpak**

Het onderzoek wordt uitgevoerd door een externe partij. Dit onderzoeksbureau brengt onder andere in beeld in welke mate de bodem is gedaald, hoe de bodem is opgebouwd, hoe het grond- en oppervlaktewatersysteem in de loop der tijd heeft gefunctioneerd, welke invloed de gaswinning heeft gehad, enzovoort. Daarnaast worden bij tien percelen de woningen en bijgebouwen aan een grondige bouwkundige inspectie onderworpen, waarbij onder andere grondboringen worden verricht en de funderingswijze in beeld wordt gebracht, evenals eventuele verbouwingen of andere constructieve wijzigingen.

### **Proces en communicatie**

Er wordt bij het project veel waarde gehecht aan een goede communicatie met belanghebbenden, met voldoende aandacht voor de zorgen en problemen die de bewoners bezighouden.

Afgelopen januari is een inloopbijeenkomst georganiseerd voor alle inwoners van het gebied. Het is de bedoeling om in oktober opnieuw een gebiedsbreed contactmoment te organiseren. Vorm en inhoud zijn nog onderwerp van gesprek, met inachtneming van de beperkingen die Covid-19 met zich meebrengt. Een derde breed contactmoment is voorzien na oplevering van het onderzoek. Tussentijds worden de belanghebbenden op gezette tijden op de hoogte gehouden via nieuwsbrieven.

Verder is een klankbordgroep geformeerd waarin twaalf bewoners uit het onderzoeksgebied en drie afgevaardigden van de dorpsverenigingen Nieuw-Amsterdam/Veenoord zitting hebben genomen. Zij worden op regelmatige basis geconsulteerd. En onlangs hebben de betrokken bestuurders een bezoek gebracht aan enkele inwoners, waarbij zij kennis hebben genomen van de opgetreden schade.

Vanuit de media is veel belangstelling voor dit onderwerp. De eerstelijns woordvoering wordt verzorgd door de gemeente Emmen.

Namens de drie overheden wordt het project getrokken door een ambtelijke projectgroep onder begeleiding van een externe projectmanager en een procesbegeleider. Daarnaast is er een aparte communicatiewerkgroep waarin de drie organisaties zijn vertegenwoordigd. Richtinggevende besluiten worden voorgelegd aan het management- en/of het stuurgroepoverleg dat ten behoeve van dit project in het leven is geroepen.

Op 17 september besluit de projectgroep aan welke partij de onderzoeksopdracht wordt gegund. De resultaten worden in het voorjaar van 2021 opgeleverd.

**Rol van Vechtstromen**

Vechtstromen neemt als partner deel aan dit onderzoek. De onderzoeksresultaten vormen de basis voor een gesprek met bewoners over eventuele handelingsperspectieven en/of oplossingsrichtingen. Het onderzoek staat dus niet op zichzelf maar vormt de basis voor een vervolgproces. De samenwerking die de drie overheden zijn aangegaan betreft uitsluitend dit onderzoekstraject. Afhankelijk van de uitkomsten wordt bepaald in welke samenstelling het vervolgproces wordt opgepakt. Hierover vindt t.z.t. nadere besluitvorming plaats.

Wij hebben een financiële bijdrage voor 1/3 deel van de onderzoeks- en proceskosten toegezegd, ter hoogte van maximaal €178k€.

Daarnaast dragen wij bij in de vorm van personele inzet, zoals hierboven beschreven. Tot slot brengen wij historische gegevens over bodem en water, gebiedskennis en kaartmateriaal in.

**Achtergrondinformatie/eerder genomen besluiten:**

- WVS Bestuur 3093: Memo inzake bodemdaling binnen beheergebied Vechtstromen (07-01-'20)
- WVS Bestuur 3201: Memo inzake bodemdaling Nieuw-Amsterdam/Erica (17-03-'20)
- WVS Bestuur 3417: Deelname aan onderzoekspilot bodemdaling Nieuw-Amsterdam (30-06-'20)
- Website gemeente emmen: <https://gemeente.emmen.nl/bouwen-en-wonen/bodemdaling>